

محوریت اراده در سبک زندگی انسان / اختیار نعمت بزرگ الهی که قدرش را بدانیم

اراده و اختیار یکی از بزرگترین نعمت هایی است که خداوند به انسان اعطا کرده و استفاده درست و به جا از آن در مسیر رشد و تکامل، قدرشناسی از خالق است.

اراده و اختیار یکی از بزرگترین نعمت هایی است که خداوند به انسان اعطا کرده و استفاده درست و به جا از آن در مسیر رشد و تکامل، قدرشناسی از خالق است.

به گزارش خبرگزاری مهر، "اراده" از مهمترین عوامل موثر در پیشبرد برنامه های زندگی هر انسانی است و این اراده در جریان تربیت و رشد نهایی بر اساس توانمندیهای فردی هم نقش مهمی را ایفا می کند. بشر موجودی است که در ابتدای آفرینش با سرشت پاک و دور از هر نوع اجبار و گرایش تحکمی پا برجهان هستی گذاشته است. خداوند او را آزاد آفریده و هم می تواند راه خیر و اطاعت را انتخاب کند و هم راه شر و معصیت را که راه شیطان است برگزیند. بر اساس این اصل در آیه 29 سوره کهف قرآن کمی خوانیم که: انسان انتخابگر است هرکس خواست ایمان می آورد و هر کس خواست کافر شود.

یکی از نتایج اراده این است که انسان می تواند در زندگی هدف و برنامه داشته باشد، اما شرط اول برای برنامه و هدف داشتن این است که انسان بداند کیست و ماموریت او در این جهان چیست؟ آنگاه می تواند برنامه ریزی کند که چه باید بکند و چه باید بشود، از چه راهی و به کجا برود و چگونه عمل نماید؟ فلاسفه اعتقاد دارند که انسان موجودی آگاه، آزاد و آفریننده است و می تواند جوهر وجودی خود را آنچنان که خودش می خواهد شکل دهد و به رشد و تکامل برسد.

برای برنامه ریزی و شکل دهی مثبت به مجموعه خواسته ها و رفتار خود نیاز به خودشناسی داریم. شناخت خود شامل آگاهی از استعدادها، توانمندی ها، محدودیت ها، باورها و نگرش های ما می باشد که مجموع این موارد تصاویر ذهنی درباره خودمان به ما می دهد. پندار درست از خود تصویری است که ما از خود در ذهن مجسم می کنیم و این راهنمای اصلی عملکرد ما در زندگی است. اگر این تصویر را تغییر دهیم شخصیت و طرز رفتار ما تغییر خواهد کرد. پندار مثبت موجب شکل گیری اراده انسان می گردد و انسانی که در تحقق برنامه های خودش اراده می کند هیچ چیزی کم ندارد. بر اساس وجود این نیرو در انسان است که خداوند او را مسئول عملکرد خودش دانسته است.

خداوند اراده را به عنوان یک نعمت ارزشمند نه به خاطر استفاده بی جا که زمینه تخریب خود و سایرین را فراهم می آورد بلکه برای کارگیری آن در جریان رشد و سازندگی در اختیار ما نهاده است. لذا این انسان است که خودش می تواند با مطالعه و بررسی دقیق راه سعادت را از شقاوت تشخیص دهد و با انتخاب مناسب مسیر کمال را بیپیماید و این را نیز بداند که همه نتایج و عواقب کار به بعهده خود او خواهد بود.

خداوند در آیه 3 سوره دهر می فرماید: ما راه را به انسان نشان دادیم خواه شاکر باشد و پذیرا گردد یا ناسپاس شود و دوری جوید و به دنبال کفر و طغیان رود. در اینجا متوجه می شویم انسان خودش می تواند تصمیم بگیرد که زندگی را چگونه طراحی کند و بر مبنای آن چگونه احساس خود را بروز دهد و عملکرد بجا و مناسبی داشته باشد. هیچ چیز به خودی خود دارای معنی نیست تا اینکه انسان خود به آن معنایی می دهد چون رفتار ما حاصل حالت و روحيات ماست در نتیجه مواقعی که روحیه خوب و با نشاطی داشته باشیم؛ رفتار و نحوه ارتباطات ما با دیگران نیز بسیار مناسب خواهد بود.

برای اینکه بتوانیم احساسات خود را کنترل کنیم و در زندگی به نتایجی که شایسته آن هستیم، نائل آئیم اولین کار این است که بدانیم چگونه افکار حالات و روحيات خود را کنترل نماییم. این امر در بحث دین و باورهای مذهبی نیز در مورد انسان بستگی به اراده و اختیار او دارد. انسان می تواند خدا را باور داشته باشد و متقی گردد که خود موجب رستگاری دنیا و آخرت است یا به غیر خدا تن دهد و شیطان را سرپرست خود قرار دهد در آن صورت است که موجبات خروج از نور و تاریکی را فراهم آورده و در دنیا و آخرت دچار خسران خواهد شد.

سرنوشت انسان قبل از هر چیز و هر کس دیگر در اختیار خود اوست و هرگونه گرایش به رفتار و کردار خوشایند و ناخوشایند به حال خود ایشان باز می گردد. به طوری که در قرآن مجید در آیه 11 سوره رعد می فرماید: یعنی در حقیقت خداوند حال قومی را تغییر نمی دهد تا آنان خواسته باشند که حال خود را تغییر دهند.